

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1563/21-E

Název	Základní umělecká škola Vítězslava Nováka, Skuteč, okres Chrudim
Sídlo	Vítězslava Nováka 934, 539 73 Skuteč
E-mail	zus@zus-skutec.cz
IČ	68 210 582
Identifikátor	600 090 761
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Jan Papež, dipl. um.
Zřizovatel	město Skuteč
Místo inspekční činnosti	Vítězslava Nováka 934, Skuteč Rybenská 260, Proseč
Termín inspekční činnosti	8. až 10. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Vítězslava Nováka, Skuteč, okres Chrudim (dále „škola“) s kapacitou 400 žáků poskytuje základní umělecké vzdělávání v oboru hudebním, tanečním a výtvarném. K jeho realizaci dochází v hlavní budově školy na adrese Vítězslava Nováka 934, Skuteč. Dalším místem poskytovaného vzdělávání je Proseč, Rybenského 260, což rozšiřuje možnosti získat umělecké vzdělávání i žákům z okolí s nepříznivou dopravní obslužností.

Žáci jsou vzděláváni v přípravném studiu I. i II. stupně a základním studiu I. a II. stupně. V době inspekční činnosti bylo k základnímu uměleckému vzdělávání přijato 394 žáků, 255 z nich do hudebního, 83 do výtvarného a 56 do tanečního oboru.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vzdělávání žáků probíhá podle pravidel, která korespondují se záměry základního uměleckého vzdělávání i zaměřením školy a její vizí. Zásady vzájemných vztahů jsou stanoveny například ve školním řádu, obsahová náplň vzdělávání žáků ve Školním vzdělávacím programu Základní umělecké školy Vítězslava Nováka, Skuteč, okres Chrudim (dále „školní vzdělávací program“). Od minulé inspekční činnosti sice došlo ke zkvalitnění tohoto dokumentu, přesto v něm byly zaznamenány dílčí nejasnosti, které však vlastní výuku negativně neovlivňují.

Ředitelem nastavená organizační struktura školy odpovídá její velikosti a potřebám. Plynulému chodu celé organizace napomáhá účinné delegování části kompetencí na zástupkyni ředitele, jednání pedagogické rady i pracovní-provozní porady, při kterých dochází zejména k projednávání organizačního zajištění činností, výsledků vzdělávání žáků a dalších potřebných záležitostí. V menší míře jsou zastoupeny cíleně podpořené diskuze k rozličným vzdělávacím tématům. Působení školy je sledováno dílčími hodnotícími procesy. Patrné je úsilí vedení školy nejen její dobrou úroveň udržet, ale podmínky, průběh i výsledky vzdělávání nadále zkvalitňovat, i když přijímání cílů dalšího rozvoje s konkrétními kroky jejich naplňování ve všech oblastech nastavených ve školním vzdělávacím programu není zcela zřejmé.

Celkovou kvalitu vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňuje převážně dlouhodobě stabilizovaný pedagogický sbor. Své schopnosti si učitelé prohlubují dalším vzděláváním, které je zaměřeno především na růst jejich odborné specializace. Patrné je také zvýšení úrovně dovedností v oblasti informačních technologií, což se projevilo v realizaci distanční formy vzdělávání. Oblast obecné didaktiky, psychologie či vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami není v popředí zájmu učitelů, což se ukazuje například v omezeném využívání forem hodnocení žáků ve výuce. Snížená míra dovedností využívat nové poznatky z uvedených disciplín rovněž leckdy ztěžuje jak samotnou pedagogickou práci ve vzdělávacím procesu, tak i profesionální kvalitu komunikace se zákonnými zástupci žáků s potřebou zvýšeného individuálního přístupu. V pozadí zájmu učitelů zůstávají také vzájemné hospitace výukových lekcí, tedy jedné z příležitostí k získávání a předávání zkušeností, poskytování kolegiální zpětné vazby a k neformálnímu zkvalitňování příznivého pracovního klimatu. Přestože motivace učitelů vedením školy k získávání poznatků z některých uvedených disciplín se jeví jako méně účinná, je podpora dalšího vzdělávání zřejmá. V letošním školním roce jsou k tomu využívány rovněž finanční prostředky z dotačního programu.

Výrazný vliv na úspěšnosti naplňování vzdělávacího záměru školy má její materiální vybavení. Vzhledem ke kvalitě všech učebních pomůcek, zejména hudebního oboru, je patrné, že této oblasti věnuje ředitel školy maximální pozornost. Modernizace a nákup nových hudebních nástrojů pro všechna studijní zaměření jsou dokladem naplňování cíle soustavně budovat moderně koncipovanou uměleckou školu. Ve vzájemné spolupráci se zřizovatelem probíhají kroky k rekonstrukci celého objektu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V rámci inspekční hospitační činnosti byl průběh vzdělávání sledován ve výuce hudebního a výtvarného oboru. Společným rysem vyučovacích lekcí byla tvůrčí pracovní atmosféra umocněná motivační pochvalou žáka a jeho evidentní důvěrou k učiteli, že mu bude v procesu učení nápomocen. Každý žák tak mohl zažít pocit úspěchu a uspokojení z uskutečněného, někdy alespoň dílčího, provedení. Počinání žáků učitelé průběžně hodnotili, ale příležitosti k jejich sebereflexi nebo vzájemnému hodnocení využívali spíše až ve vyšších ročnících. Dobré komunikační dovednosti při sebehodnocení projevovali starší žáci několika studijních zaměření hudebního oboru (např. hra na kytaru, hra na klavír, hra na žesťové nástroje). U nižších ročníků bylo většinou používáno především hodnocení učitelem. Z poznatků je zřejmé, že tyto metody práce nejsou při výuce standardním prvkem a podpoře rozvoje sebereflexe není ze strany některých pedagogů přikládán potřebný důraz.

Vzdělávací aktivity hudebního oboru mají obvyklou stavbu a vycházejí z charakteru studijního zaměření a formy výuky. Stěžejním vzdělávacím nástrojem je individuální výuka, která tvoří základ pro skupinové a kolektivní vzdělávání, k němuž jsou žáci intenzivně podněcováni a slouží jako silný motivační prvek.

Všichni učitelé věnovali přiměřenou pozornost prezentované domácí přípravě. V návaznosti na její kvalitu volili převážně účinné přístupy k žákovi s odpovídajícími metodickými postupy pro zvládnutí stanoveného cíle lekce. Jen ojediněle bylo zaznamenáno menší zohlednění psychofyzické individualizace žáka. Jednotlivé, na sebe navazující, interpretační úkony měly z hlediska náročnosti stoupající tendenci, a to jak po stránce technické, tak i výrazové. Průběžně byla podporována koncentrace a motivace žáka k realizaci učitelem připravených činností. V případě poklesu aktivity učitelé zařazovali většinou funkční relaxační úseky, jejichž prostřednictvím si mohli ověřit míru fixace základních návyků (např. improvizace, práce s dechem). Náročnost žákem hraného přednesového repertoáru zpravidla odpovídala jeho manuálně-výrazovým dovednostem. V některých výukových hodinách byly efektivně využívány informační technologie a další učební pomůcky.

Teoreticky zaměřeným předmětem je v souladu se školním vzdělávacím programem hudební nauka. V porovnání se zjištěními při minulé inspekční činnosti došlo ke kvalitativnímu posunu jak v oblasti náročnosti, tak i ve schopnostech žáků aplikovat získané znalosti do teoreticko-praktických úkonů (např. orientace v notovém zápisu, intonace intervalů, akordů, zvládnutí náročnějších rytmických celků). Učiteli kladené nároky odpovídaly požadavkům školního vzdělávacího programu. Řešení dílčí teoretické problematiky bylo úzce provázáno s praktickým využitím v kolektivní výuce (pěvecký sbor, kolektivní hudební interpretace). V daných činnostech mnozí žáci projevovali nejen velmi dobré znalosti, ale rovněž potřebnou míru schopnosti zvládnout úkon, jehož náročnost převyšovala požadavky sledovaného ročníku.

Šíře nabídky kolektivní hudební interpretace umožňuje žákům nejen seznámit se s různými hudebními žánry, ale i najít vlastní osobitou profilaci hudebního zaměření. Učitelé věnují značnou pozornost specifikaci nabízených žánrů a náročnosti požadavků vzhledem

k celkové vyspělosti žáků. Tato skutečnost se pozitivně odráží v jejich vlastní zainteresovanosti a zájmu. Obzvláště propracovaný systém kolektivní výuky je ve studijním zaměření sborový zpěv, což se příznivě projevuje v celkové úrovni vzdělávacích výsledků. Patrným hlavním záměrem kolektivní výuky instrumentálního či pěveckého projevu je fixace základních návyků, které jsou potřebné pro následné působení v amatérských hudebních sdruženích. Realizované metody a postupy výuky rovněž efektivně upevňovaly osobnostně sociální kompetence žáků.

Žáci výtvarného oboru jsou podporováni v rozvoji výtvarného vnímání, přemýšlení, fantazie a tvořivého vyjadřování. Výuka byla tematicky i materiálově připravena, v jejím průběhu mohli žáci vhodně střídát výtvarné techniky a projevovat svou kreativitu. Učitelka za uplatnění individuálního přístupu podněcovala pracovní zaujetí žáků, kterým průběžně poskytovala zpětnou vazbu a podporu k úspěšnému zvládnutí daného úkolu, aniž byla omezována jejich samostatná tvůrčí činnost. Zvolené pedagogické přístupy přirozeným způsobem podporovaly žádoucí volní vlastnosti žáků. Dbáno bylo i na bezpečné zacházení s pracovními pomůckami. Příznivé vzájemné vztahy se promítaly do přirozené vzájemné pomoci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Prezentace nabytých uměleckých dovedností žáků dokladuje naplňování záměrů školního vzdělávacího programu, a to i přes překonání období spojeného s nutností distančního vzdělávání. Výsledky vzdělávání vedení školy sleduje, vyhodnocuje a částečně přijímá dílčí opatření. Využívá k tomu standardní způsoby (hospitační činnost, průběžná a závěrečná klasifikace žáků, výstupy z komisionálních zkoušek, vyhodnocování školních a dalších akcí). Pozornost je věnována rovněž úspěšnosti při konání talentových zkoušek v rámci přijímacího řízení na střední a vysoké školy. V této oblasti škola dlouhodobě dosahuje velmi dobrých výsledků zejména u absolventů výtvarného oboru.

Vzhledem ke zkušenostem učitelů a především jejich individuálnímu přístupu k žákům je nutné řešit negativní projevy spojené s poklesem zájmu o vzdělávání v minimální míře. V případě výskytu tohoto problému je vzniklý stav operativně řešen se zákonnými zástupci žáka, kteří ve spolupráci s učiteli stanoví optimální řešení.

Škola ve spolupráci se zřizovatelem vytváří velmi příznivé podmínky pro prezentaci výsledků vzdělávání, a to především formou veřejných vystoupení, koncertů, výstav, účasti na soutěžích a přehlídkách republikového i mezinárodního rozsahu, čímž u žáků posiluje vytváření pozitivního vztahu k umění, kultuře, k ostatním lidem i k sobě samému.

Kvalita vzdělávacích výsledků a povědomí o škole dokladují, že škola plní své poslání a je veřejností, zřizovatelem a společenskými organizacemi města vnímána jako instituce, která pozitivně ovlivňuje možnosti kulturního a společenského vyžití místních obyvatel všech věkových kategorií.

Závěry

Vývoj školy

- Významná obnova a doplnění hudebního inventáře řadou kvalitních nástrojů,

- vybavení tříd počítačovou technikou, napomohlo ke zkvalitnění vedení pedagogické dokumentace včetně hodnocení žáků, využíváno je rovněž podle uvážení učitelů ke vzdělávání žáků, v případě potřeby pro zabezpečení on-line výuky,
- zkvalitnění vzdělávání v oblasti upevňování poznatků z hudební teorie a jejich propojování s praxí v dalších vyučovaných předmětech hudebního oboru.

Silné stránky

- Materiální podmínky vzdělávání žáků hudebního oboru z pohledu vybavenosti hudebními nástroji,
- podpora prezentace výsledků vzdělávání studijního zaměření sborový zpěv i s mezinárodním přesahem, která je významnou motivační složkou vzdělávání,
- prezentační aktivity školy, které podporují rozvoj kulturně-sociálních kompetencí žáků, obohacují společenský život města a okolí a příznivě ovlivňují zájem dětí a mládeže o získání základů uměleckého vzdělání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Snížená pedagogická podpora rozvoje žáků prostřednictvím sebehodnocení, ve skupinové a kolektivní výuce vzájemného hodnocení, a využití závěru výukové lekce ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího cíle.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zrevidovat obsah školního vzdělávacího programu,
- vyhodnocovat v rámci hodnotících procesů všechny oblasti stanovené ve školním vzdělávacím programu a na základě zjištění přijímat konkrétní opatření,
- promýšlet a podpořit ve větší míře rozvoj všech žáků soustavným zapojením do hodnocení úrovně naplňování vzdělávacích cílů výukové lekce, vést je různými formami k sebehodnocení a v kolektivní výuce k hodnocení vrstevnickému,
- podpořit aktivní postoj všech pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání v oblasti psychologie a pedagogiky včetně vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- zapojit všechny učitele do pedagogické diskuse, motivovat je ve sdílení zkušeností a nových poznatků prostřednictvím vzájemných, i mezipředmětových, hospitací,
- pokračovat v realizaci plánované rekonstrukce školy, tím zkvalitnit celkové prostorové podmínky pro vzdělávání žáků ve všech realizovaných oborech vzdělávání, zejména však výtvarného a tanečního.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 7. 3. 2022
2. Školní matrika žáků - školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
3. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Vítězslava Nováka, Skuteč, okres Chrudim s platností od 1. 9. 2018
4. Třídni knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
5. Třídni knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
6. Rozvrhy hodin všech pedagogů – školní rok 2021/2022
7. Školní řád s účinností od 2. 11. 2020
8. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
9. Pán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2021/2022
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti – školní rok 2021/2022
11. Výroční zpráva za školní rok 2020/2021
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy (výběr)
13. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-168/16-E, ze dne 8. 4. 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Eva Nováková v. r.

PhDr. Richard Šafařík,
odborník na umělecké vzdělávání

Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích 5. 4. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Jan Papež, dipl. um., ředitel školy

Jan Papež v. r.

Ve Skutči 8. 4. 2022